

NÁDASI KRISZTINA

Talán

Gáspár tegnap lett rosszul. Elesett a verandán, a szomszéd látta meg, a fürdőszobaablakból. A kutyák furcsán ugattak, így mesélte utólag.

A mentő fehér háta öt perccel azután bukkant ki a gyorsforgalmi alatt a civilizáció kapuján, hogy a szomszéd kihívta, odaát ez a jármű teknős sebességgel érkezett volna, de ez itt a Tókerülő telep, no meg a mentősök ismerték Gáspárt, ők szállították a kórházba kezelésre is, amikor a fia nem ért rá. A szomszéd középvezetői hatékonysággal intézkedett, nem ment be a mentővel, inkább Domokost hívta mint Gáspár egyetlen fiát, rövidnadrágban és atlétában is úgy húzta ki magát, mint tavaly, amikor még öltönyben igazgatott száz szorgos hangyát egy belvárosi irodaházban. Domokos azonnal ugrott, a vizsgálatok még be sem fejeződtek, mire beért apjához. Sietett. Már két éve megmondták, hogy apja legfeljebb másfél évig élhet.

Gáspárt ma reggel a pincébe transzferálták, ott volt a halottasház, igen, pincében a ház, Domokos magába roskadt, válla kéthüvelyknyit süllyedt, hátán, egészen pontosan a lapockák alatt, középen, megjelent újra az a púp, ami miatt elkezdett tavaly konditerembe járni. Az apja elvesztése viselte meg, bár ott volt még a telek kérdése is. Gáspár épp a város másik felén lakott, mint ő, a Tókerülő telep tulajdonképpen egy félsziget volt a tó mellett, a gyorsforgalmi elzárta ezt a részt, csak az hajtott be ide az egy autó széles aluljárón, aki itt lakott. Vagy egy itt lakót látogatott meg. Mint például a mentő.

– Részvétem – fogadja Domokost a szomszéd, szolgálatkészen siet előre, itt feködt, mutatja, és még egyszer elmeséli, hogyan ugattak a kutyák, az övé meg a szembe szomszédé, Marikáé, az egy kis korcs, de figyelni a telep mozgását, itt betörés nem volt, mióta Marika megmentette az út mellől, Kerberosz újratöltve.

– Megtartják? – kérdezi a szomszéd, turcsi orrát megmozgatja, moccan vele drótkeretes szemüvege.

Domokos óvatosan körülnéz. Nem emlékszik, hogy apjának volt-e kutyája.

– Mit? – kérdi értetlenül.

– A telket. Megtartják vagy eladják? Mert ha eladják, akkor egy ingatlanos fogja megvenni, lerombolja ezt a szép kis házat, kivágja a diófát, és hatlakásos monstrumot húz fel.

Domokos nem válaszol. Talán még sosem gondolt bele, hogy az apja egyszer valóban meghal. Ha tervezett volna, azzal elismerte volna, hogy számít erre a halálra, hogy a lehetséges jövő tartalmazza azt a pillanatot, amikor majd hasznos húz rákos apja távozásából. Apja rákos távozásából. Az épületet veszi szemügyre, hosszú ház, a kerítésnél kezdődik és egészen a hátsó útig tart, ami párhuzamos a gyorsforgalmival, mögötte napraforgótábla kerül el, szép is, a zajt is felfogja valamennyire, de ebből innen semmi nem látszik, a nagy diófa kitakar mindent, nemcsak a kilátást, hanem az épület végét is. Abban igaza van az ingatlanosoknak, hogy ezekkel a házakkal nem lehet kezdeni semmit. Szobából nyílik szobából nyílik szobából nyílik szoba, egészen a végtelenségig, mint a Matrjoska-babák, ahol a legutolsó szoba tömör, tömör szemét, bár Gáspár talán raktárnak hívta, mindig is így volt ez, talán, hisz Gáspárnak és Arankának csupán

egyetlen gyerekszobára volt szükségük a nappali mögötti konyha mögötti háló mögött.

Domokos belép a bejáraton, a nyárikonyha-féleségben lóg Gáspár erős szövetkabátja fogásra akasztva a fehérre meszelt falon, mellette csálé komód, rajta poros vázában száraz nád és bogáncs, befőttek, meggy, idei. Marika adhatta az apjának. Pedig férjezett, de erről nem beszélünk.

A hír futótűzként terjed a telepen, eljut a tópart túlsó szakaszához is, ahol a vitorlás-, kajak- és kenuklub határozza meg a terület földrajzát, no meg a kisábécé. Az összes lakó tudta, hogy Gáspár beteg volt, hogy még Marika meggybefőttjét sem ette meg a negyed gyomrával meg a kemójával.

– Megtartják? – kérdi a bolti eladó, Vicuska a vitorlásklub tulajdonosát, Tőgyest.

Tőgyes megvakarja nagy, busa fejét, meghúzkodja tömött bajszát. Abba hagyja a kedvenc kenujának polírozását, ebben a kék hajóban nyert annak idején olimpiát. Hümmög, neki nem baj, ha hat új kuncsaft érkezik az egy Gáspár helyett, noha rendre kenut bérelt az öreg. Ha tőle megkérdezné valaki, mi fontos, hát az, hogy az egyesületi pénzekbe ne nézzen bele senki.

Domokos kivesz egy hét szabadságot, átnézi az apja hagyatékát, intézi a temetést – hamvasztás lesz –, meglepődik, milyen sok idő és pénz az egész. Az egyik szobából nyíló szobából nyíló szobában kenuvezetőket talál. Átgyalogol Tőgyeshez, ugyan nézze már meg, használható-e. Domokos titkon reméli, kap érte pár bankót, és titkon még inkább reméli, lesz ereje visszautasítani, mert szeretné, ha azt hinnék róla, gáláns ember.

Tőgyes mintha oda se figyelne, amikor Domokos odaadja neki az evezőket, szeme talán csak azért nem fordul befelé, az agykoponya felé, mert nem ez a természetes iránya.

– Persze-persze. Nem tesz semmit. Kösz, szívesen.

Ezt mondja. Domokos értetlenül szemléli, Tőgyes a nagy, busa fejét vakargatja, félreteszi az evezőt, beállítja a gyönyörűen nyírt pázsitos belső udvar sarkába. Domokos áll még ott egy darabig, a fehér falak között, a piros cseréptető alatt, ahol az udvarra néző ablakokban rengeteg piros muskátli virít. Amikor belép a kapun az ifjabb Tőgyes, és biccent Domokosnak, a férfi megszólítja:

– Hát apádat mi lelte?

Az ifjabb Tőgyes arca életre kel: a homlokát ráncolja, szemét kidülleszt, állát előretolja.

– A Vicus – mondja. – A NAV tartott nála próbavásárlást, egyetlen kocka élesztőt vettek, Vicus épp a Hóheszcét pakolta, megkérdezték, hagyhatják-e az aprót a pulton, Vicuska meg hálásan mondta, köszönöm, erre aztán elmentek, és visszajöttek a küszöbről, igazolvánnyal, erre biztos megjíedt, hátralépett a fellépőről, a levegőbe, persze, óriásit esett, a kőre, eltört a farcsontja.

Domokos letaglózva áll. Pontosan tudja, milyen a műköpadló a sarki ábécében. Így már megérti Tőgyes viselkedését, indul is vissza, megy végig a tó partján, susog a sás, a fűzfák szomjasan lógatják ágaikat a vízbe. Domokos visszasétál, tovább szortírozza a múltat. Talál egy nagy kartondobozt, benne hivatalosnak tűnő papírokkal, ezt egyben beteszi a kocsiba, majd otthon szétválogatják.

Napokon belül végez, hívhatja a lomist, akit Vicuska ajánl, talán soha nem volt még ekkora rend a szülői házban. Aztán eljön a temetés napja. Megjelenik az egész telep meg Gáspár régi munkatársai. Beszéd, könyvek, fehér lilium. A nagypapa hamvai mellé kerül majd, hátra, a hosszú ház végében kialakított széles polcra, ami alatt őszirózsák nőnek. Narancs-sárga őszirózsák.

Az autóhoz menet Domokos mellé lép a szomszéd Józsi, és megdicséri a szertartást. Sajnálja, hogy Gáspár nem köztemetőben nyugszik majd, de megérti Domokost, és hogy ez a családi hagyomány.

– Örülök, hogy láttam, hogy rosszul lett – teszi még hozzá. – Szerencse, hogy a kutyák ugattak, és hogy fürdőszobaablak éppen a verandára néz.

Ebben a pillanatban, néhány utcával arrébb Marika és Józsi kutyája a kintől görnyednek össze. Józsi kutyája, egy németjuhász kan, csendben szenved, a kis korcs viszont sikoltva küszködik a halállal. Hiába. Az édes fagyálló folyadék gyorsan és biztosan öl. Mire gazdáik hazaérnek, már mindkét kutya belemerevedett az egyértelmű pózba. Marika üvölt kínjában, Józsi ledermedve áll, agyában körbe-körbe jár a kérdés: *ki?*, egy harmadik szomszéd az, akinek eszébe jut, cselekedni is kellene, és felhívja az állatorvost, adjon tanácsot.

Döbbenet ereszkedik a telepre.

Józsi lehajol a németjuhászhoz, simogatja a még meleg testet.

– Segíthetek? – kérdi Domokos, Józsi a fejét rázza. Átmegegy a kertjébe, ide nem lehet belátni egyik házból, egyik utcáról sem, itt ássa a sírt a németjuhásznak. Jó nagy sír kell, nagy a kutya, és egy méter mélyre le kell rakni. A tónak hála laza és elég nedves a föld, de Józsi így is alaposan megizzad, mire végez. Izzadsága és könnye a németjuhászra hullik, ahogy a gödörbe rakja.

Aztán mély kongás, egyetlen ütés a tarkóra a szívlapáttal, és Józsi a kutyája mellé esik. Jó ideig nem keresi majd senki, magára hagyják a gyászában, a szomszédok tapintata lesz a veszte, mert most még él, ha valaki rátalálna, talán megmaradna, a kórházban az orvos még megmenthetné. Talán.

Domokos tüzet rak, arra gondolt, vacsorára süssenek szalonnát, vagy talán nem is az ő ötlete volt, mindenesetre a kocsiból kiveszi a nagy dobozt az iratokkal, amit innen vitt haza, már át van válogatva, régi papiros, jól ég, ötven éve még nem itatták át az ilyesmit tűzgátló impregnálóval.

Megsül a szalonna, még korán van, hat óra, világos az ég, de nem sokáig. Mintha ellenséges bombázórepülő-raj szállt volna a telep fölé, egyszer csak elsötétedik a táj, olyan érzés, mintha a nappal felvett filmet az utómunkálatot végzők színezték volna sötétkékes szürkével, hogy a nézők azt higgyék, este van.

A vitorlásklubnál már villámlik, mennydörög, zuhog az eső. Az ifjabb Tögyes a stégen áll, keze a csípőjén, a vízen nehezen lehet kivenni a kék pontot. Viharban életveszélyes evezni. Bele fog csapni a villám. A fiatal férfi keserűen biccent a víz felé, az apja felé.

– Az egyesület ellenőrzést kapott – mondja, rám se nézve.

Végre rend van a telepen.

A házhoz visszaérve megállok a verandán. Innen tényleg épp a fürdőszobaablakra látni. Talán jobb lett volna előbb tudni. De így is rendeződtek a dolgok. A tűz romjai még parázslanak, meggyőződöm róla, hogy a végrendelet valóban elégett.

Amint belépek a házba, a férjemet szólítom.

– Domokos! Tudod, arra gondoltam, lebonthatnánk ezt a kócerájt, építhetnénk itt magunknak egy helyes kis házat, a diófa mögött. Olyan kellemes hely ez a telep... most már.